

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З ДОСЛІДЖЕНЬ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

ОНУ

2022-2023

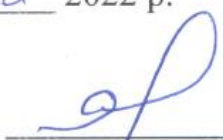
Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум з досліджень світового господарства» – Одеса: ОНУ, 2022. – 13 с.

Розробники: Якубовський С.О., д.е.н., проф., завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин; Алексеєвська Г.С., доктор філософії, старший викладач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин; Цевух Ю.О., к.е.н., доц., доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я Прізвище)

Погоджено із гарантом
ОПП

(Наталя МАСЛІЙ)
(ім'я Прізвище)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від “30” ор 2022 р.

Голова НМК

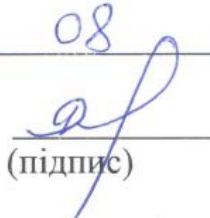
(підпис)

(Олег ХОРОШИЛОВ)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри СГІ МЕРВ

Протокол № 1 від “28” 08 2023р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Сергій Якубовський)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(ім'я Прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 2 змістових модулів – 2 ІНДЗ* –	Галузь знань 29 – Міжнародні відносини (шифр і назва) Спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини (код і назва) Спеціалізації: - _____ (назва) Рівень вищої освіти: перший	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		30 год.	8 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	82
		у т.ч. ІНДЗ*: - 20 год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин на основі вивчення закономірностей взаємодії національних економік та міжнародних економічних організацій у сферах міжнародного обміну товарами, руху факторів виробництва та формування міжнародної економічної політики держав в сучасних умовах глобалізації.

Завдання:

- вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку;
- вивчення методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури світового господарства;
- набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції;
- набуття вмінь використовувати отримані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності країн.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

б) спеціальних (фахових):

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та

вміти адаптуватися до них.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

СК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2 Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 3 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН 8 Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН 12 Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН 17 Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: сутність і структуру світового господарства; особливості формування і удосконалення сучасних МЕВ; основні причини та вектори інтеграційних процесів у світі; особливості міжнародної економічної політики країн.

вміти: аналізувати міжнародну економічну інформацію для прийняття практичних рішень; аналізувати основні форми міжнародних економічних відносин, їх якісні та кількісні показники (структуру, динаміку тощо); розробляти практичні рекомендації щодо удосконалення міжнародних економічних зв'язків; аналізувати сучасні тенденції розвитку світового господарства та їх позитивні і негативні сторони

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку світового господарства

Тема 1. Світове господарство та особливості його розвитку

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ.

Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Тема 2. Класифікація країн світу

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн – суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Моделі економічного розвитку країн.

Тема 3. Соціально-економічні принципи систематизації країн світу.

Місце окремих угруповань країн у СГ і МЄВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Проблема ліквідації економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються. Новий міжнародний економічний порядок (НМЄП) як концепція перебудови МЄВ. Нові індустріальні країни. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку. «Вашингтонський консенсус». «Шокова терапія». Градуалістська модель трансформації постсоціалістичних економік. Проблеми інтеграції країн з перехідною економікою у світове ринкове господарство. Загострення діалогу «Північ-Південь». Якісні зміни діалогу «Схід-Захід». Взаємини країн по вісі «Центр-Периферія». Внутрішньо-та міжсистемні цивілізаційні діалоги.

Змістовий модуль 2. Валютно-фінансові та інституційні засади розвитку світового господарства в умовах глобалізації

Тема 4. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти й її види. Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Тема 5. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЄВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Причини боргової кризи в Європейському союзі. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 6. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні світогосподарських відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕВ. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Економічна діяльність ООН, її рівні. «Велика вісімка».

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна із головних фінансових організацій. Програми МВФ в Україні. Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються. Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 7. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ.

Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у налагодженні зв'язків національних економік із світовим господарством, формування елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобалізації продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координати міжнародної економічної політики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього го	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку світового господарства										
Тема 1. Світове господарство та особливості його розвитку	8		4		4	10		2		8
Тема 2. Класифікація	8		4		4	8				8

країн світу									
Тема 3. Соціально-економічний принципи систематизації країн світу.	12		4		8	10			10
Разом за змістовим модулем 1	28		12		16	28		2	26
Змістовий модуль 2. Валютно-фінансові та інституційні засади розвитку світового господарства в умовах глобалізації									
Тема 4. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	8		4		4	8			8
Тема 5. Міжнародні кредитні відносини	12		4		8	12		2	10
Тема 6. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні світогосподарських відносин	8		4		4	10		2	8
Тема 7. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства	14		6		8	12		2	10
Разом за змістовим модулем 2	38		18		20	42		6	36
ІНДЗ	20				20	20			20
Всього годин	90		30		60	90		8	82

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світове господарство та особливості його розвитку	4
2	Класифікація країн світу	4

3	Соціально-економічні принципи систематизації країн світу.	4
4	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	4
5	Міжнародні кредитні відносини	4
6	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні світогосподарських відносин	4
7	Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства	6
	Разом	30

7. Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Сучасні фактори розвитку світового господарства і МЕВ [1] [2]	4
2	Вивчення джерел інформації щодо розвитку світової економіки [1] [2]	4
3	Глобалізація світового господарства на сучасному етапі [1] [2]	8
4	Оцінка інвестиційної привабливості країн [1] [2]	4
5	Аналіз наслідків кризових явищ у світогосподарських відносинах [1] [2]	4
6	Міжнародні економічні організації у регулюванні світогосподарських відносин [1] [2]	8
7	Шляхи вирішення глобальних проблем світового господарства [1] [2]	8
8	Виконання ІНДЗ [3]	20
	Разом	60

[1] – підготовка до лекцій, практичних, лабораторних занять;

[2] – підготовка доповіді, написання есе;

[3] – аналіз джерел, збір інформації та виконання ІНДЗ.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

На основі необхідних вихідних даних, студенти самостійно (або в команді з 2-3 осіб) проводять аналіз необхідності і значення інтеграції країни до СГ і МЕВ. В роботі студенти для обраної країни повинні дослідити: передумови входження країни до світового економічного простору, трансформацію структури її зовнішньої торгівлі; конкурентні переваги країни на світовій арені; роль країни в міжнародних інвестиційних відносинах; членство у міжнародних організаціях та регіональних об'єднаннях та дії країни у вирішенні глобальних проблем світового господарства.

Виконане завдання оформляється за технічними вимогами курсової роботи, обсяг завдання – від 10 до 15 сторінок. Оцінка за завдання виставляється під час його захисту студентом, який проводиться на практичних заняттях або в часи консультацій викладача на кафедрі у разі порушень строків виконання.

9. Методи навчання

Вивчення дисципліни відбувається з використанням таких методів навчання:

- 1) словесні методи у формі бесіди, дискусії;
- 2) наочні методи у формі спостереження за зміною економічних показників; ілюстрація причинно-наслідкових зв'язків за допомогою графіків, діаграм;
- 3) практичні методи – розгляд практичних ситуацій, виконання індивідуального завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Форма контролю: залік

Методи поточного: поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль							ІНДЗ	Фінальна оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Питання для підсумкового контролю

1. Дайте визначення поняттю «світове господарство»
2. Назвіть елементи, суб'єкти, фактори розвитку світового господарства
3. Що таке міжнародна господарча взаємодія?
4. Охарактеризуйте якісний і кількісний аспекти розвитку СГ.
5. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.
6. Охарактеризуйте нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу.
7. Які є типи країн як суб'єктів світового господарства.
8. Назвіть основні аспекти регіонального принципу групування і головні регіональні групи країн світу.
9. Які є основні моделі економічного розвитку країн?
10. Охарактеризуйте значення економічно розвинених країн у розвитку світового господарства.
11. Дайте характеристику поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці країн, що розвиваються.
12. Які є основні елементи соціально-економічної структури країни.
13. В чому сутність проблемі економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються.
14. Які основні постулати нового міжнародного економічного порядку (НМЕП)?
15. Назвіть нові індустріальні країни?
16. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку.
17. Назвіть національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи.
18. Що таке валюта? Які види валют є?
19. Охарактеризуйте еволюційний процес світової валютної системи.
20. Назвіть переваги та недоліки Паризької валютної системи
21. Назвіть переваги та недоліки Генуезької валютної системи
22. Назвіть переваги та недоліки Бреттон-Вудської валютної системи
23. Назвіть переваги та недоліки Ямайської валютної системи.
24. Еволюція ролі долара як світової валюти та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах?
25. Назвіть форми, структуру і масштаби зовнішньої заборгованості.
26. У чому полягають причини боргової кризи в ЄС?
27. Назвіть проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України?
28. Назвіть основні міжнародні економічні організації які регулюють міжнародні економічні відносини.
29. Назвіть міжнародні організації в яких Україна є членом.
30. В чому сутність поглиблення інтернаціоналізації СГ.
31. Охарактеризуйте рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.

32. В чому полягають економічні аспекти вирішення екологічних проблем?
33. Назвіть шляхи вирішення глобалізації продовольчої проблеми?
34. Назвіть сутність глобальної енергетичної проблеми.
35. Охарактеризуйте сутність проблеми міжнародного тероризму у контексті безпеки світової спільноти.

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Трансмісія монетарної політики ЄЦБ на країни східної Європи», презентації по курсу розміщено у гугл класі за посиланням: <https://classroom.google.com/u/2/c/NTkyODIwNTgxNTMx>

14. Рекомендована література

Основна

1. Міжнародні економічні відносини: навчально-методичний комплекс з дисципліни: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко. – Електронні текстові данні (1 файл: _____ Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 126 с. (4,5 д.а.). Режим доступу:
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34767/1/MEV_NMK.pdf
2. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.
3. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; за редакцією С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. – Одеса: «Одеський національний університет імені І.І. Мечникова», 2015. – 305 с.
4. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – Одеса-«ТОВ.ПЛУТОН» , 2016. – 352 с.
5. Міжнародні економічні відносини: практикум . навч. посіб. для студ. галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манаєнко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 80 с. – URLhttps://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/23063/1/mizhнародni_ekonom_vidnosy_nu.pdf
6. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с.
7. Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects. Collective monograph edited by M. Bezpartochnyi. ISMA University. Riga (Latvia) 2017. 197p. URL:
https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13759/1/Coll_mon_IER_print_III%20%282%29.PDF

Додаткова

1. Костриця М. М. Міжнародні економічні відносини: Методичні рекомендації / М. М. Костриця. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 40 с.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник,

- Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.
3. Gonchar O., Alekseiivska H. Singapore's Economic Development in the 21st Century. Market infrastructure. 2022 Vol 62, P. 8–16 DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct66-2>
 4. Філак В. Ю., Алексеєвська Г. С., Особливості формування Платіжного балансу Естонії у 2016–2020 роках. Economic Trends: New Opportunities And Threats. International Scientific Conference, Le Mans, France 2021. С 17-22 DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-158-9-5>
 5. Алексеєвська Г. С. Вплив епідемій на економічний розвиток країн. Соціально-економічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ОНУ ім. Мечникова. Одеса. 2021. С.55-56
 6. Алексеєвська Г., Попова Н. Аналіз змін платіжного балансу України в умовах євроінтеграції. Trends in the scientific development. II International Scientific and Practical Conference. Vancouver, Canada. 2021. P.60-63
 7. Алексеєвська Г. С., Шендерова А. Р. Економічне становище Польщі в умовах пандемії. Сучасні наукові дослідження: досягнення, інновації та перспективи розвитку. Матеріали Міжнародної наукової конференції м. Рига, Латвія. 2021. С.202-205

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бази статистичної інформації даних та публікацій ООН : веб-сайт. URL: www.un.org/ru/databases/ -
2. Всесвітній банк : веб-сайт. URL: www.worldbank.org
3. Державний комітет статистики України: веб-сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
4. Європейська асоціація вільної торгівлі: веб-сайт. URL: <http://www.efta.int/>
5. Фонд бюро економічного аналізу: веб-сайт. URL www.beafind.org
6. Організація економічної співпраці та розвитку : веб-сайт. URL: www.oecd.org
7. Організація об'єднаних націй : веб-сайт. URL: www.un.org
8. CFA Institute Publications : веб-сайт. URL: <https://www.cfainstitute.org/>
9. Статистичні дані Міжнародного Валютного Фонду. : веб-сайт. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>
10. Світова організація торгівлі : веб-сайт. URL: www.wto.org
11. Офіційний сайт міжнародного інвестиційно-аналітичного агентства Bloomberg : веб-сайт. URL: <http://www.bloomberg.com>
12. Офіційний сайт національного аналітичного агентства VoxUkraine : веб-сайт. URL: <https://voxukraine.org/uk/>
13. Офіційний сайт Верховної Ради України: веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua
14. Міжнародна торгова палата: веб-сайт. URL: <https://iccwbo.org>
15. Торгово-промислова палата України: веб-сайт. URL: <https://ucci.org.ua>
16. Інститут міжнародної економіки: веб-сайт. URL:www.iie.com
17. Міжнародна фінансова корпорація: веб-сайт. URL:www.ifc.org
18. Офіційний сайт Національного Банку України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua>